

n é b i h

Termőföldről az asztalig

A szennyvíziszapok mezőgazdasági felhasználása talajvédelmi hatósági engedély alapján és a szennyvíziszap felhasználásával készült termékek piacfelügyelete

Dr. Berényi Üveges Judit

Növény- Talaj és Agrárkörnyezet-védelmi Igazgatóság

Talajvédelmi Hatósági Osztály

2016. október 26.

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

A szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszap komposzt mezőgazdasági felhasználásának szabályozása

- A termőföld védelméről szóló 2007. évi CXXIX. törvény alapján szennyvíz, szennyvíziszap, szennyvíziszap-komposzt mezőgazdasági felhasználása a talajvédelmi hatósági engedélyhez kötött tevékenység.
- A részletszabályokat a szennyvizek és szennyvíziszapok mezőgazdasági felhasználásának és kezelésének szabályairól szóló 50/2001. FVM rendelet tartalmazza.
- Az engedély megalapozásához talajvédelmi szakértő által elkészített talajvédelmi tervet kell benyújtani, a terv szakmai követelményeit a talajvédelmi terv készítésének részletes szabályairól szóló 90/2008. (VII.17.) FVM rendelet tartalmazza.

A hatóság az eljárásban az alábbi szempontok figyelembe vételével hozza döntését

- a talajvédelmi terv (formai és tartalmi követelményeinek megfelelése),
- mintavétel, akkreditált laboratóriumi vizsgálatok
- a tulajdoni-földhasználói viszonyok vizsgálata, ha a földhasználója és a tulajdonosa nem azonos, a földtulajdonos hozzájárulása is szükséges a kijuttatáshoz,
- a terület alkalmassága a szennyvíziszap kihelyezésre,

Talajalkalmasság szempontjából kizáró tényezők

- pH-értéke 5,5-nél alacsonyabb, mésztrágyával 5,5-6,2 megengedhető
- szélsőséges mechanikai összetételű, azaz durva homok (a leiszapolható rész kisebb, mint 10 százalék) vagy nehéz agyag (a leiszapolható rész nagyobb, mint 80 százalék)
- termőrétegének vastagsága 60 centiméternél kevesebb,
- talajvizének évi átlagos szintje 150 cm-nél magasabb, és a talajvízszint legmagasabb átlaga (a mértékadóan magas talajvízállások 5 éves átlagára vonatkoztatva) nem éri el a 100 centimétert,
- lejtős terület: 6% fölött tilos, kivéve víztelenített iszap 12%-ig

A hatóság az eljárásban az alábbi szempontok figyelembe vételével hozza döntését

- talaj károsanyag tartalma a határérték alatti,
- talajvíz vizsgálat nitrát 50 mg/l!
- a szennyvíz, a szennyvíziszap, illetve a szennyvíziszap komposzt minősége, határértékek,
- a mezőgazdasági területre évente, hektáronként kijuttatható mérgező (toxikus) elemek és káros anyagok mennyisége, vagy a növények tápanyagszükséglete (nitrát!) alapján,
- meghatározza felhasználás és kijuttatás módját, a területegységre kiadható mennyiséget, az azzal kijutó tápanyagok, mérgező (toxikus) elemek és káros anyagok mennyiségét

Szennyvíziszap kijuttatása tilos

- védett természeti területen
- azon a földrészleten, ahol ökológiai gazdálkodást folytatnak
- rét és legelő művelési ágban hasznosított mezőgazdasági területen
- A felszíni vizek külön jogszabályban meghatározott parti sávjában és hullámterében, árvíz és belvíz, valamint a fakadó és szivárgó vizek által veszélyeztetett és vízjárta mezőgazdasági területeken
- azokon a karsztos területeken, ahol a felszínen vagy 10 méteren belül a felszín alatt mészkő, dolomit, mész- és dolomitmárga képződmények található
- Védőtávolságok (kivéve komposzt)

A szennyvíziszap mezőgazdasági felhasználására vonatkozó adatszolgáltatás

- Az engedélyes a szennyvíz, a szennyvíziszap, szennyvíziszap komposzt mezőgazdasági területen történő felhasználása előtt legalább két munkanappal köteles a hektáronként kijuttatandó mennyiségről, a kijuttatásának tényleges helyéről és időpontjáról értesíteni a talajvédelmi hatóságot.
- A szennyvíztisztító mű, szennyvízkezelő berendezés, komposztálótelep üzemeltetője minden év március 31-éig köteles naprakész nyilvántartása alapján a talajvédelmi hatóságnak megküldeni az előző évi tevékenységére vonatkozó adatokat.
- Az engedélyező talajvédelmi hatóság az adatokról összesítést készít, amelyet minden év május 31-ig továbbít a Nemzeti Élelmiszerlánc-biztonsági Hivatalnak, valamint az illetékes környezetvédelmi hatóságnak.

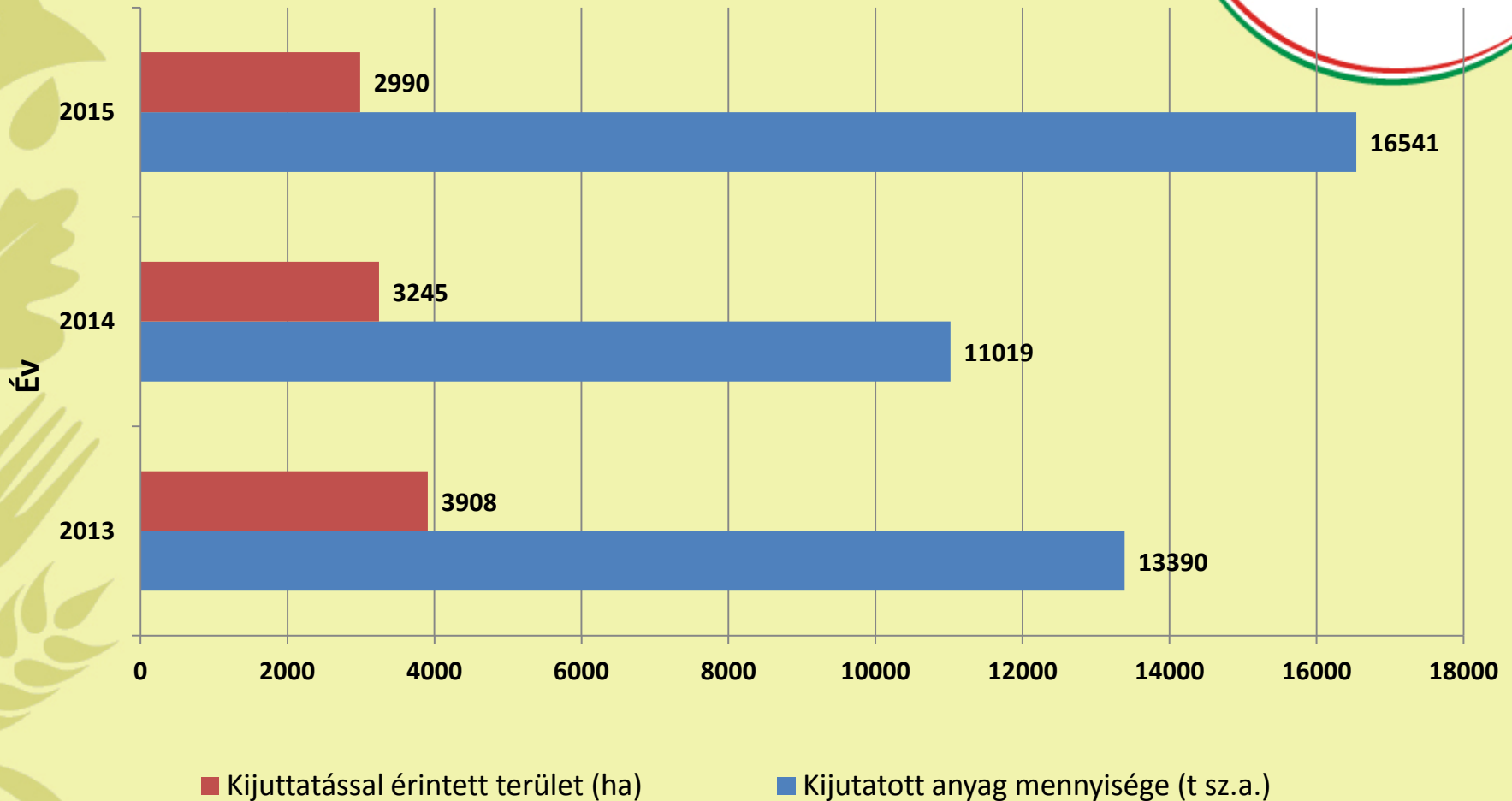

2013-2015 EU-s jelentés

Termőföldön felhasznált szennyvíziszap, szennyvíziszap komposzt (AIR alapján)

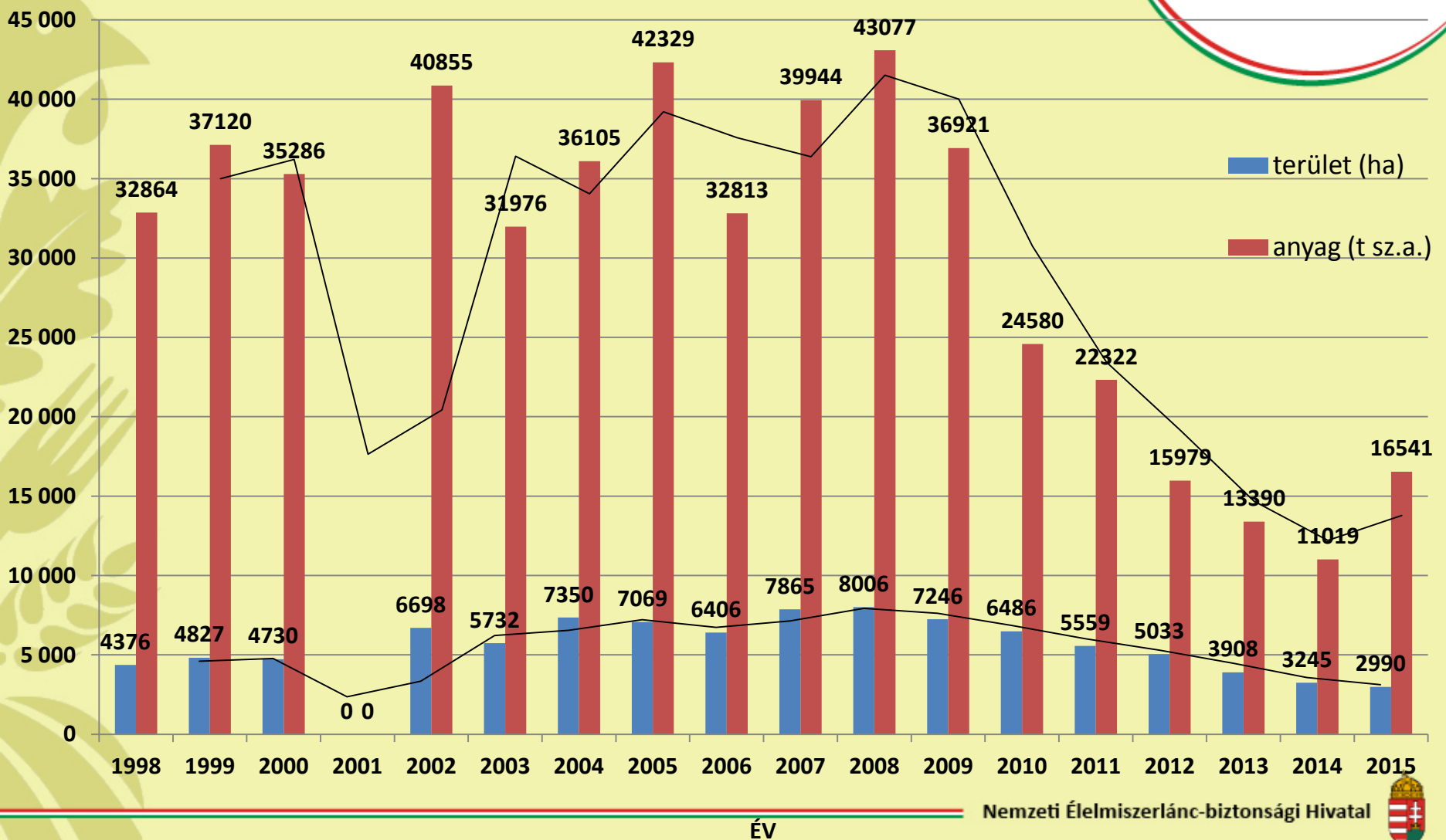

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

Szennyvíziszap, szennyvíziszap komposzt kimutatás (1998-2015)

2013-2015 EU-s jelentés

Átlagos elem koncentráció (szennyvíziszap, szennyvíziszap komposzt)

paraméter (mg/kg sz.a.)	2013	2014	2015
Cd	1	1	2
Cu	111	143	148
Ni	21	28	20
Pb	28	24	25
Zn	498	549	620
Hg	1	1	1
Cr	42	39	29
Össz N	29 228	38 000	41 255
Össz P	20 437	14 459	20 673

A határértékeket meghaladó jellemzőbb esetek az engedélyezés során

- A talajvédelmi hatóság hosszabb időn keresztül tartó szennyvíziszap terhelés esetén több esetben is zárt ki területet a szennyvíziszap felhasználásából, az okok az alábbiak voltak:
- Talajban feldúsuló magas nitrát- és foszfor mennyiség
- A növénytermesztést gátló magas sótartalom
- Talajvízben megjelenő magas nitráttartalom
- A talajban mért határérték feletti toxikus elem tartalom: nikkel, réz, szelén, kadmium, molibdén, higany esetében fordult elő.

Szennyvíziszap felhasználásával készült termésmnövelő anyagok piacfelügyelete

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

- Hatósági ellenőrzés
- Az élelmiszerlánc felügyeleti terv részeként
- Éves központi tervezés összes termésmnövelő anyagra
- Kockázatbecslés alapján, módszertan fejlesztés alatt
- Korábbi években kifogásolt termékek visszaellenőrzése
- 800-900 tétel címkézési, forgalmazási követelményeknek való megfelelés vizsgálata
- 400-450 tétel laboratóriumi vizsgálata

Szennyvíziszap felhasználásával készült termésmnövelő anyagok piacfelügyelete

- Megyei kormányhivatalok növényvédelmi és/vagy talajvédelmi felügyelői
- Célja: a forgalomba hozatali engedéllyel rendelkező termésmnövelő anyagok megfelelnek-e a jogszabályban és az engedélyokiratban foglaltaknak
- Állandó minőség:
  - Hatóanyagtartalom
  - Kockázatos anyag tartalom

Ellenőrzések tapasztalatai, komposztok

- 2014. évben 32 vizsgált komposzt tétel
- Tápanyag-tartalom rendben
- Problémás paraméterek: pH, szervesanyag-tartalom, szárazanyag-tartalom, összes sótartalom,
- Határértéket meghaladó toxikus elemek:
  - As (12,5%)
  - Cr (3,1%)
- Többi évben probléma:
  - Hatóanyag tartalom (mikroelem is)
  - Csírázásgátló hatás

n é b i h
Termőföldtől az asztalig

Köszönöm figyelmüket!

